

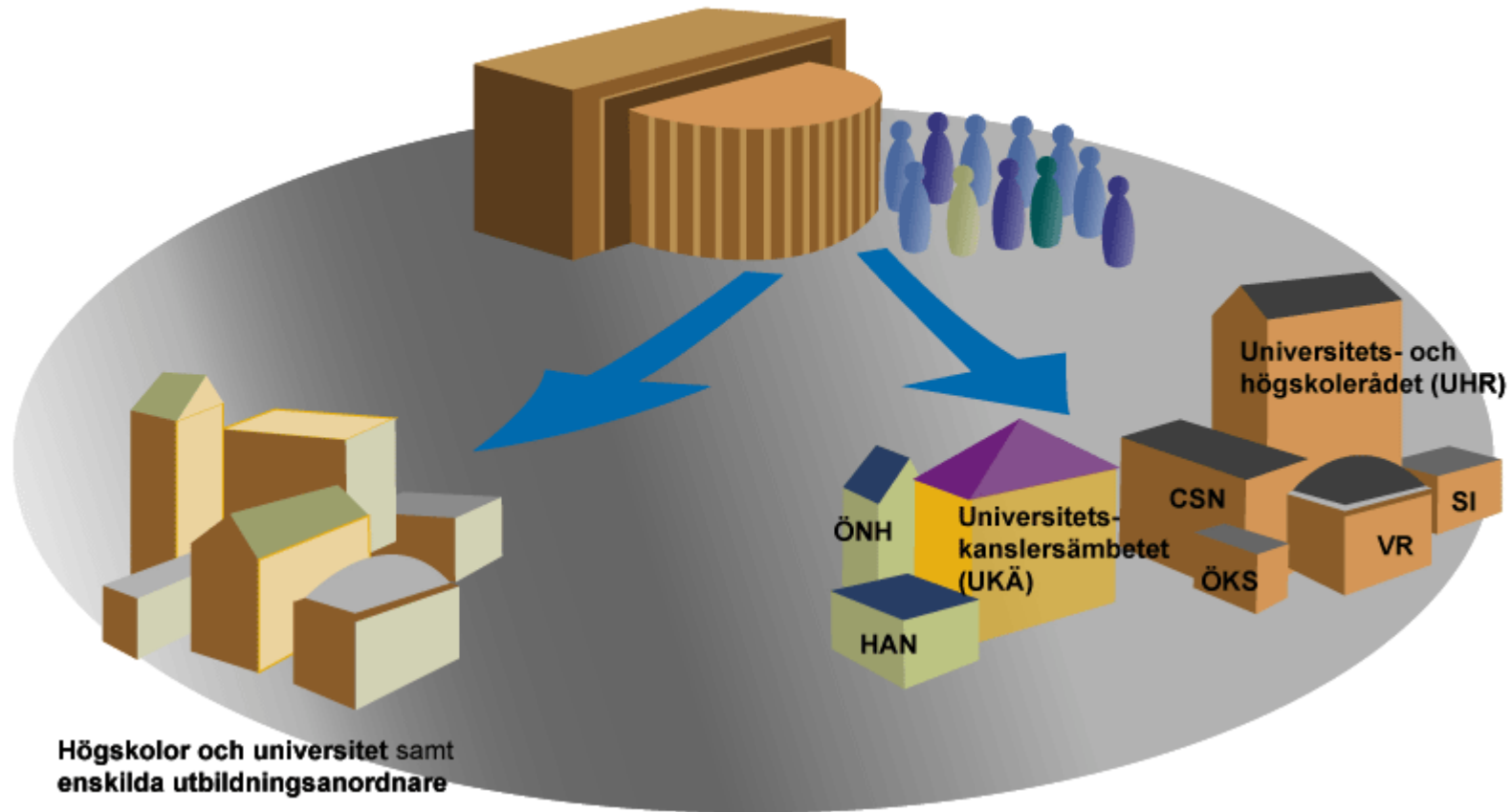
Regeringen och Regeringskansliet

Sara Karlsson
Universitets- och högskoleenheten
Utbildningsdepartementet

SUHF:s utbildningsdag 26 september 2019

Regering och riksdag beslutar över högskolesektorn

Styrning av universitet och högskolor

- **Riksdagen** bestämmer ramarna
 - lagar (högskolelagen)
 - ekonomiska ramar (beslut om budget)
 - vilka universitet och högskolor som ska finnas
- **Regeringen** styr universitet och högskolor inom ramarna
 - förordningar (högskoleförordningen inkl. examensordningen)
 - regleringsbrev
 - uppdrag till myndigheterna
 - föreslår resurser (budgetproposition)
- **Universitet och högskolor** ansvarar inom regeringens ramar
 - hur medel används
 - vilken forskning och utbildning som bedrivs
 - utbildningarnas innehåll och upplägg

Regeringens styrning av universitet och högskolor

Styrningen ska vara *långsiktig, strategisk och tillitsbaserad*

- Regelverk (högskolelag, högskoleförordning, regleringsbrev och andra regelverk för myndigheter)
- Resurser till utbildning och forskning
- Anställning av rektor och förordnande av styrelseledamöter
- Uppföljning (årsredovisningar, UKÄs & SCBs uppdrag)
- Kvalitetssäkring (universitet och högskolor själva + UKÄ)

Regeringskansliets organisation

- Regeringskansliet är regeringens stab
- Statsministern är myndighetschef för Regeringskansliet
- 4 800 tjänstemän, varav cirka 200 politiskt anställda

Utbildningsdepartementets statsråd

Anna Ekström (s)
Utbildningsminister

Matilda Ernkrans (s)
Minister för högre utbildning och forskning

Utbildningsdepartementets organisation

Regeringskansliets uppdrag

... är att stödja regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik.

Regeringskansliet leds av regeringen = en politiskt styrd organisation, där regeringen avgör arbetets inriktning och prioriteringar.

Regeringskansliet är en myndighet.

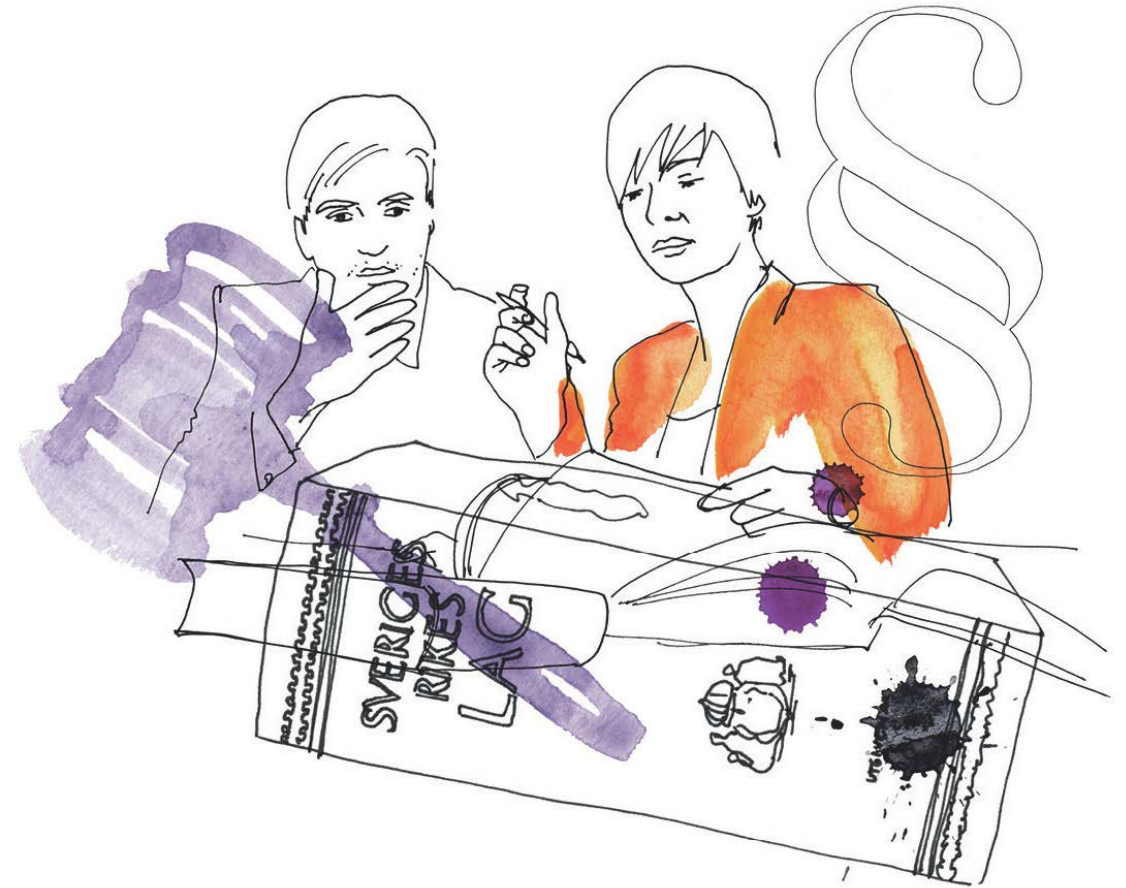
Regeringskansliets uppgifter

- Lagstiftningsprocessen
- Budgetprocessen och myndighetsstyrning
- Regeringsärenden
- Internationellt samarbete
- Samspel med omvärlden
- Särskilda projekt och program
- Myndighetens interna stöd och utvecklingsarbete

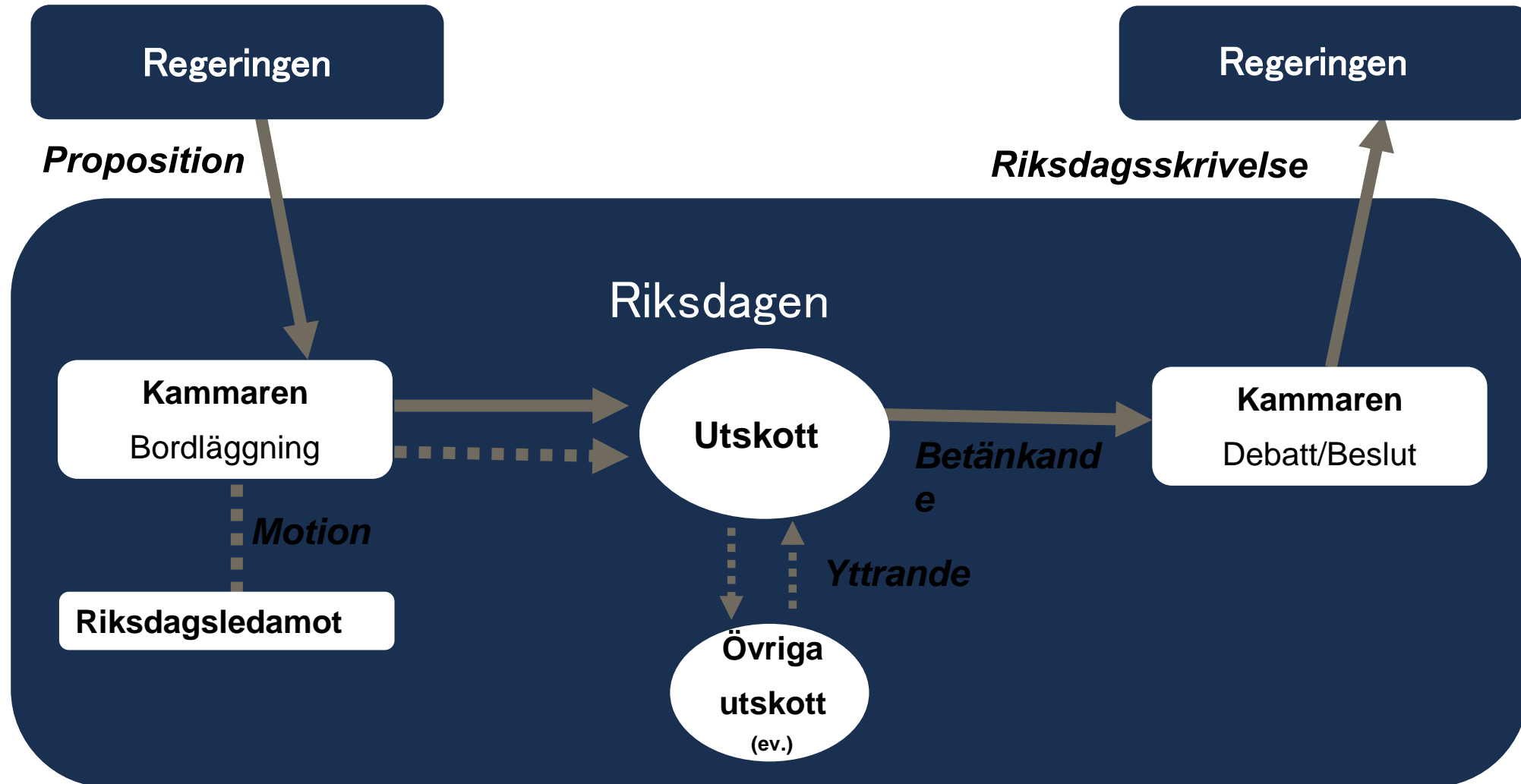

Lagstiftning

- Utredning
- Betänkande
- Remiss
- Lagrådsremiss
- Proposition
- Riksdagsbehandling
- Riksdagsbeslut (lagen stiftas)
- Regeringen utfärdar lagen
- Publiceras i Svensk författningssamling (SFS)

Proposition till beslut

Regeringsärenden

Regeringen fattar kollektiva beslut

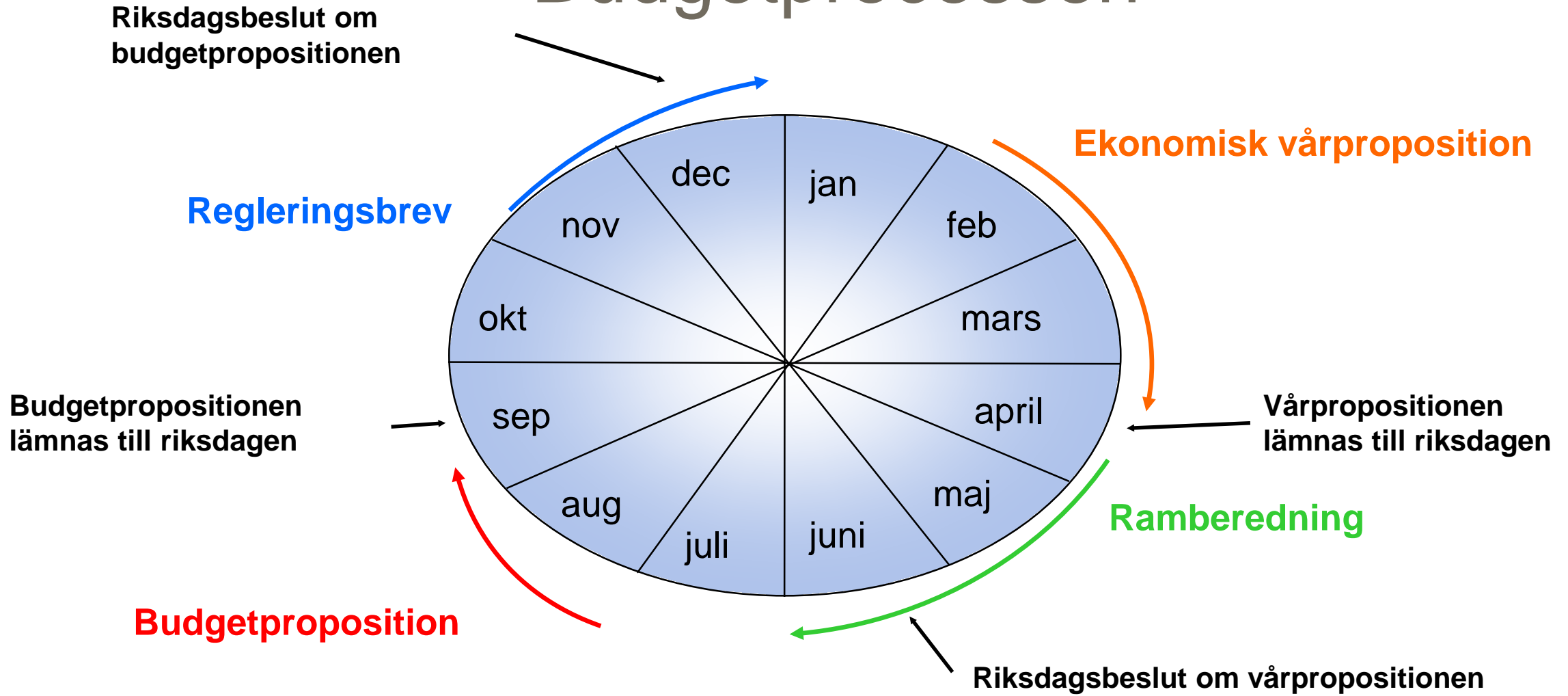
- hela regeringen överens
- alla ministrar ansvariga för alla beslut
- allt arbete organiseras för att säkerställa regeringens kollektiva beslutsfattande
 - gemensam beredning
 - delning
 - politisk samordning

Vägen fram till regeringsbeslut

Budgetprocessen

Resurstilldelning utbildning

- Ett anslag för varje universitet och högskola
- Takbelopp och ev. särskilda åtaganden
- Ersättningsbelopp per utbildningsområde - universitet och högskolor fria att omfördela internt
- Anpassa utbud efter studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov
- Möjlighet att spara 10 % av överproduktion och anslagssparande

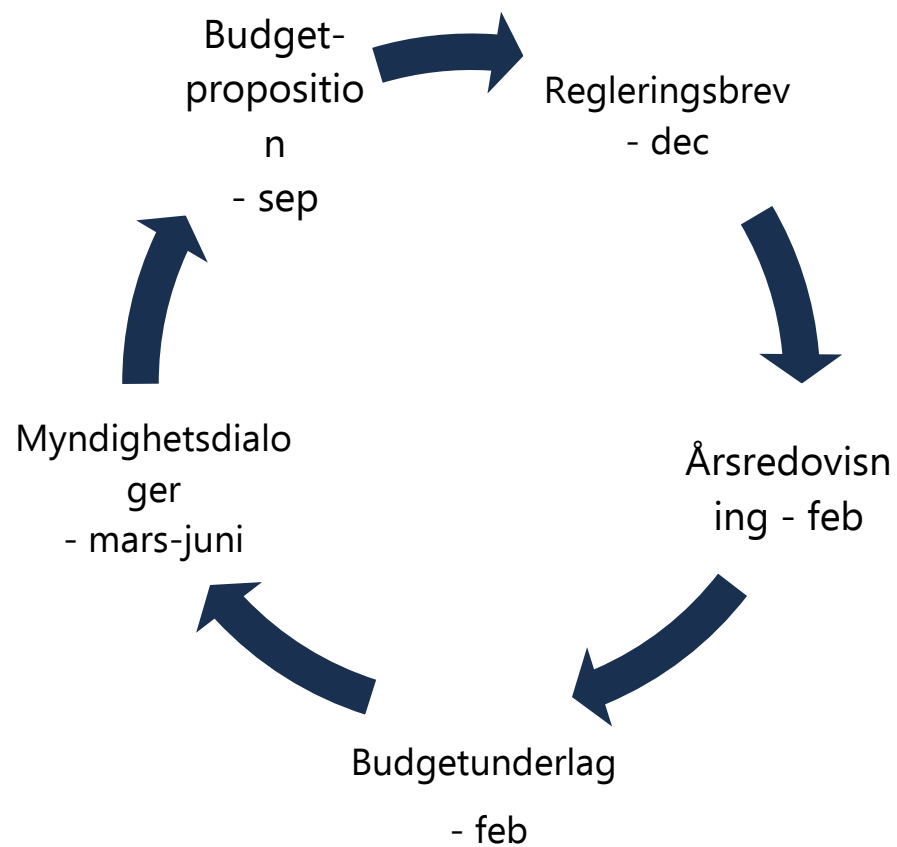

Resurstilldelning forskning

- Anslag för forskning och utbildning på forskarnivå
- Merparten av de nya resurserna fördelas utefter externa medel och vetenskaplig produktion (citeringar och publiceringar) samt samverkan med omgivande samhälle
- Väsentlig andel av statliga forskningsmedel kommer från forskningsfinansiärer, söks i konkurrens
 - Ev. förändringar i styr- och resurssystemet efter styr- och resursutredningen

Myndighetsstyrningens årscykel

Årsredovisning

- Myndigheten redovisar ekonomiska resultat, verksamhet, och andra väsentliga uppgifter
- Särskilda återrapporteringskrav (regleringsbrev, särskilda åtaganden)
- Mål som ska uppfyllas (högskolelag mm)
- Granskas av aktuellt departement och Riksrevisionen

Budgetunderlag

- Universitet och högskolors förslag till finansiering för de tre kommande åren
- Även investeringar i anläggningstillgångar och lokalförsörjning
- Ibland särskilda frågor som regeringen bett om redovisning av

Myndighetsdialoger

- Sker i regel mars-juni för universitet och högskolor
- Strategiska frågor snarare än detaljfrågor
- Deltagare: vanligen rektor (GD), ev. styrelseordf., förvaltningschef, statssekreterare, huvudman (enhetschef) och myndighetshandläggare
- Underlag skrivs av myndighetshandläggare
 - Verksamhetsresultat – utbildning och forskning
 - Måluppfyllelse i förhållande till högskolelag och regleringsbrev
 - Ekonomi
 - Riksrevisionen och internrevision
 - Allt större fokus på strategiska framtidsfrågor
- Enskilt samtal mellan rektor (GD) och politiska ledningen

Regleringsbrev

- Årliga ramar för varje myndighet utifrån budgeten
- Det intensiva arbetet inleds när budgetpropositionen är överlämnad
- Beredning internt inom Regeringskansliet
- Dialog med myndighet om utkast (s.k. utökad delning).
I vissa frågor startar dialogen tidigare, kanske redan under myndighetsdialogen på våren.
- Regeringsbeslut före jul

Kort sammanfattning... styrning av universitet och högskolor

- **Riksdagen** bestämmer ramarna
- **Regeringen** styr universitet och högskolor inom ramarna
- **Universitet och högskolor** ansvarar för verksamheten inom regeringens ramar

Aktuellt i högskolepolitiken (urval)

- Kompetensförsörjningsfrågor
- Januariavtalet bl.a. reform av lärarutbildningen
- Inspel till regeringens forskningspolitik
- Uppföljning av styr- och resursutredningen (STRUT)
- Uppföljning av internationaliseringsutredningen

Frågor?

sara.karlsson@regeringskansliet.se

Regeringskansliet